

PARAGRAF

“FULLETEN”

TAKTİKLER

1.

Felsefi metin, bilimsel metin gibi ön yargılardan uzak durun!

(A)

Descartes'in düşünüyorum o hâlde
varım vurgusu felsefi çevrede büyük
bir yankı uyandırdı. Felsefe yapmak isteyen
birtakım gruplar aslında bu öğretinin
çok da ötesine gidemediler. Felsefe
yapmak ile bir söze bağlı kalmak
farklı şeylerdi.

(B)

Sokrates olmasaydı savunduğu
değerlerin günümüze yansıması
bu kadar etkili olmayabilirdi.
Nitekim düşüncelerinin etki gücü
insanların o düşünceleri benimseme
gücüne doğru orantılıdır.

2.

Aşağıdaki parçaların altlarına anlatım biçimlerini yazınız.

(öyküleme, betimleme, tartışma, açıklama)

(1)

Konuşmaya geldiğini ilk görüşte anladım. Masanın kenarında duran not defterini eline aldı. Hemen yanıma oturuverdi. Söze başlamak üzereydi ki kapı çaldı. İçeri giren kişi tanıdığı olmalı kigülümsedi. Hemen onu da yanına çekip bir şeyler söyledi. Öylece kalakaldım.

(2)

Eskiden İstanbul sokaklarında yoğurt satıcıları olurdu. Sırtlarına attıkları sopanın iki ucuna yoğurt kapları bağlanmış yavaş yavaş ilerlerlerdi. Sesini duyar duymaz tüm mahalleli sokağa çıkar ve yoğurt alırdı. Satıcı mutlu bir şekilde satışını yapar. Kazanmanın mutluluğuyla evine dönerdi.

(3)

Yemyeşil bir kır... Sımsıcak bir güneşin kemiklerimizi ısıtmasına izin verirsecesine kendimizi sokağa attık. Bu doğa bize kucak açmışken nasıl kayıtsız kalabilirdik. Piknik yapmak için gerekli tüm malzemelerimiz zaten aracımızda vardı. Bu düşünceyle yola çıktık.

(4)

Nesnel bilgi bu bilimsel araştırmanın bir sonucu olmalı diyordu yürürken. Bir anda yanında arkadaşının makaleyi elinden alıp hızla gittiğini gördü. Bilimsel metinlerin etkisini konuşmak için anlaşmışlardı. Makale, kanıt, gözlem... Tüm bu kavramları zihninde tutarken hızla koşuyordu.

3.

Parçanın tamamını asla izmeyin!!!

~~Van'a gelmenin mutluluğu erisindeyim. Öğrenciler o kadar güzel bakıyor ki bir şeyler öğrenmek in geldikleri açık. Herkes bir şeyler öğrenmek istediğini açıkça belli ediyor. Not tutanlar, soru soranlar ve daha birçok şey. Paragraf herkesin ortak sorunu. Ben de zaten bu sorunu çözmek in yola ıktım.~~

4.

“Bence”

dediğiniz an soruyu yanlış yapmak
için ilk adımı atarsınız.

“Yorum yok”

sadece parçaya bağlı kalın.

5.

İkinci defa okumamız gereken
bir paragraf sorusu
henüz yazılmadı.

6.

**Paragraf çözerken sıkılmamak
için soru tarzlarına hâkim
olmalısınız.**

7.

Uzun paragraflar kurtarıcıdır.

Kısa paragraflar tehlikelidir.

8.

**Paragraf sorularını erken
saatlerde çözmeye çalışın!**

9.

**En büyük gücümüz
paragraf olmalı!**

Rutin soru çözmelisiniz.

Paragrafta

“En Tehlikeli”

Seçenekler

ÖRNEKLEME / SAYIP DÖKME

(1)

Bir mühendis, bir öğretmen, bir marangoz geldi mi aklınıza bu işe girişebilirsiniz demektir. Meslek seçiminde sadece birtakım özellikleri bilerek başlamak iyi olmayabilir.

(2)

Şu yaylaya çıkmayagörün. Hemen yanınızda tertemiz bir hava, ıslıl ıslıl nehirler, küme küme bulutlar, horon tepen insanlar sizi karşılar.

Durup şöyle güzel bir nefes alırsınız.

(A)

Dilimizin gelişimi için yabancı sözcüklerden uzak durmak yetmez. Tamlamaları atmak hiç yetmez. Tabelalar da yetersiz kalır. Tüm tabelalar Türkçe olsa yine bir anlam ifade etmez. Geçenlerde bir gencin konuşması dikkatimi çekti. Bir tık daha iyi, relax ol, hemen kanks ve daha dayanılması güç birçok şey...

(B)

Çantasından çıkanlar hepimizi şaşırttı: altın arama dedektörü, kasa anahtarı, bozulmayı bekleyen altınlar...Sınava hazırlanıyor diye duymuştum oysa. Nasıl bir sınavmış bu?

AÇIKLAMA / TANIMLAMA

(1)

Yazarın görevi, üzerinde birçok araştırma yapıp da sonuca ulaşılan bir şey gibi görünmüyor. Kimisi toplumu aydınlatmak derken kimisi de sanat yapsın diyor. Yazarı yazar yapan durumlar vardır. Bir şeyleri etkili yazmak bunlardan biridir.

(2)

Bir zamanlar deneme yazarı üzerine konuşmuştuk. Deneme yazarı benler ülkesinin yöneticisidir demişti bir arkadaşım. Bu söz beni çok etkilemişti.

Devinim içerisinde aktarma!

Sınıfa girer girmez hemen sırasına oturuverdi. Çantasını açtı ve günün ödevine katılmak için atıldı. Öğretmen onun çabasını gördü ve ona söz hakkı verdi. Ödevini tek tek açıkladı. Yerine oturdu. Öğretmeni onun bu davranışını takdir etti.

Farklı cümle türlerine yer verme!

Bize geleceğini size de söylemiş miydi? Ah şu gençler... Sessiz kalmıştı geleceğimiz konusunda. Bu yüzden onun ağzından bir şeyler almaya çalıştılar.

OLUMSUZ SORU KÖKLERİ

(+8,9 net)

TAKTİK

Önce seçenekler okunur, anahtar kelime belirlenir;
ardından parçaya geçilip tek tek seçenekler elenir.

İyi bir kitabevi kitap sayısı ve çeşitliliği kadar kitaplarını müşteriye sunuş tarzıyla da kalitesini belli eder. Rafları tematik olarak veya doğrudan yayınevlerini temel alarak dizmek mümkün. Ama bir kitabevi, aynı yazarın farklı yayınevlerinden çıkmış yani dağılmış kitaplarını bir arada gözler önüne serebilme lüksünü de sunabiliyorsa o kitabevine ayağım iyice alışır. Benim için ideal kitabevi; alışverişimi hemen tamamlamak zorunda hissetmediğim, karıştırmaya başladığım kitabı huzursuz olmadan okuyabildiğim, bir türlü bulamadığım kitabın ardında benimle birlikte bir süre avı başlatmaktan gocunmayan kitabevi sahipleriyle yan yana bulunduğum bir yer olmalıdır.

Bu parçanın yazarının kitabevi tercihinde aşağıdaki özelliklerden hangisi etkili değildir?

- A) Okuma mekânlarının düzeni
- B) Ürün yelpazesinin genişliği
- C) Ürünlerin sınıflandırılma yöntemi
- D) Müşteriye olumlu yaklaşımı
- E) Koleksiyonunun büyüklüğü

(2023 – TYT SORUSU)

Ünlülerin rol aldığı etkileyici pazarlama adı verilen yöntem, reklam dünyasında yeni bir eğilimdir. Etkileyici pazarlamayı eskiden beri var olan tanıklı reklamdan ayıran yönlerden dikkat çekici olanı, reklamların profesyonel bir ekip ve donanımla değil de bizzat ünlü kişinin en doğal hâliyle oluşturulmasıdır. Günümüzde ünlü kişi dendiğinde sanatçı ve sporcuların yanı sıra sosyal medya fenomenleri de akla geliyor. Fenomenlerin rol aldığı reklamlar, ürüne talebi artırsa da bu reklamların toplum sağlığı, gençlerin gelişimi ve kişilik haklarına uygun olup olmadığı tartışılmaya devam etmektedir.

Bu parçada etkileyici pazarlamayla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Sosyal medya uygulamalarında kullanıldığına
- B) Uzmanlaşmış bir ekip olmadan üretildiğine
- C) Tanınmış kişilerin rol aldığına
- D) Tanıklı reklamdan farklılık gösterdiğine
- E) Toplum yararı açısından sorgulandığına

(2023 – TYT SORUSU)

İKİNCİ PARAGRAFA GEÇİŞ

(+1 net)

TAKTİK

Her zaman giriş cümlesi
doğru cevaptır.

(I) Hem bir doğaya dönüş öyküsü hem de bir doğal aşk övgüsü kabul edilen *Paul ve Virginie*, Hint Okyanusu'ndaki Mauritius Adası'nda geçer. (II) Roman, başlarına gelen felaketler yüzünden adaya sığınan iki kadının çocukları arasındaki tutkulu aşkı anlatır. (III) Türkçeye 1870 yılında çevrilmesinin hemen ardından *Paul ve Virginie*, Tanzimat romanlarındaki genç kızların baş ucu kitabı olur. (IV) *Şırpsevdî*'deki alafranga hayranı Lebibe, *Sergüzeşt*'teki Dilber okurlarıdır bu romanın. (V) *Sevda Peşinde*'de sevmediği adamla evlendirilen, kendi yaşamını Virginie'ninkine benzetip iç geçiren Aynınur Hanım da okumuştur o içli anlatıyı. (VI) Doğallık üzerine kurulu bu roman, Tanzimat edebiyatı karakterleri için kendini gerçekleştirmenin başkası olma arzusuyla ilişkisini gösteren bir anlatıya dönüşür.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

(2023 –TYT SORUSU)

ULAŞILABİLİR, ÇIKARILABİLİR (+7,8 NET)

TAKTİK

Parçadan başlamak da bir çözüm yoludur ama en hızlı çözüm olumsuz soru kökü gibi önce seçenk sonra parça adımlarıdır.

Ahmet Hamdi Tanpınar, "Bursa'da Zaman" adını, hem bir şiirine hem *Beş Şehir* adlı kitabındaki bir denemesine vermiştir. Ayrı ayrı da okunabilecek bu iki metin, birlikte ele alınmaya da elverişlidir. Tanpınar, şiirinde "Orhan zamanından kalma bir duvar" dizesiyle kentin tarihine ilişkin bir gönderme yaparken denemesinde Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda Orhan Bey'in oynadığı önemli role işaret eder. Yine şiirinde dile getirdiği cami ve çeşmelerin tarihini denemesinde anlatır. Tanpınar "Serin hülyasıyla çeşmelerinin / Başındayım sanki bir mucizenin / Su sesi ve kanat şıkırtısından" dizeleriyle de hiçbir denemeden alamayacağımız zengin bir şiirsel tat almamızı da ister gibidir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Deneme, şiirin oluşturduğu duygusal atmosferi tarihsel verilerle tamamladığından iki metnin birlikte okunması gerekir.
- B) Yazar, önem verdiği bir konuyu şiir ve deneme türlerinde ayrı ayrı ele alarak farklı türler okumaktan hoşlanana sunar.
- C) Deneme ile şiirin, farklarının yanı sıra birbiri arasındaki ilişki de anlamlı bir inceleme konusu olarak ortaya çıkar.
- D) Deneme, şiirdeki imgeleri yorumlayabilme ve yazarın deneyimleriyle ilişkilerini anlamlandırabilme imkânı verir.
- E) Şiirden alınan hazzın yoğunluğu şiirdeki yerler ve isimlerin tarihi ile bunların tüm çağrışımları bilindiği zaman artar.

(2023 – TYT SORUSU)

BOŞLUK DOLDURMA (+3 NET)

TAKTİK

Boşluğa en yakın ifadeye odaklanıp
seçeneklere gidilmeli.

----. Başka bir deyişle kitap yazmaya başlamak önemlidir ama önce yazma cesaretini toplamak gerekir. Neticede nasıl yazı yazacağınızı biliyorsunuz; parmaklarınız var ve bir de hayatınız. O tek hayatta kelimelerinizi yazarak sesinizi duyulur hâle getireceksiniz sonra da başkalarının sizi işitmesini sağlayacaksınız. Bunun için yapmanız gereken şey, yazmak. İnsanlar zihninizin içinde dolaşan fikirleri okuyamaz. Onlar ancak sizin dikkatle ve muazzam bir aşkla kâğıda döktüğünüz düşüncelerinizi okuyabilir. O hâlde yazmaktan başka çareniz yok.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bugüne kadar okurun karşısına çıkamamış mükemmel kitabınızın önündeki tek engel ertelemedir
- B) Yazarken yavaş hareket etmek yazma sürecinde geçen zamanın da tadını çıkarmaya olanak tanır
- C) Yazı masasına oturduğunuzda ihtiyacınız olan ilk şey size öğretilen kalıplaşmış teknikleri unutmaktır
- D) Yazmayı bir yetenek olarak gördüğünüzde nasıl başlayacağınıza dair endişeniz yok olacaktır
- E) Taslak hâlindeki karalamaları hayal dünyanızın renkleriyle canlandırdığınızda bir eser ortaya koyarsınız

(2022 – TYT SORUSU)

----. Bütün yapıtlar kendilerinden önceki yapıtlarla yapılmış bir konuşmanın izlerini taşır. Dostoyevski *İnsancıklar*'da Gogol'la tartışır. Kafka, *Dönüşüm*'de Dostoyevski'nin elli yıl önce sorduğu soruyu, "İnsan mıyım, yoksa böcek mi?" sorusuyla cevaplar. Oğuz Atay romanlarını yaralı Don Kişotların, yeraltında yaşayanların, hamam böcekleri ve metamorfozların yankılandığı bir vadide yazar.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hiçbir yapıt boşluğa doğmaz; akan nehre sonradan eklenir
- B) Hemen her anlatı çoktan kabul edilmiş doğruların üzerinde yükselir
- C) Her yazar kendinden önce düğümlenmiş metinlerin ilmeğini çözer
- D) Her yapıt, olay örgüsü açısından biricik olma idealiyle yola çıkar
- E) Edebî yapıtlar, yazarının iç hesaplaşmalarının yansıdığı bir aynadır

(2019 – TYT SORUSU)